

Aktsomhetsvurderinger etter Åpenhetsloven.

Rail Infrastructure AS (RIAS) er en landsdekkende entreprenør for installasjoner og vedlikehold innen jernbanetekniske fag. Selskapet ble etablert i 2018 etter virksomhetsoverdragelse av Eltel Networks AS sin jernbanevirksomhet. Alle aksjene i selskapet ble i 2021 kjøpt opp av Mesta AS med virkning fra 1. juli 2021. Mesta AS eier 100% av aksjene i RIAS, og inngår i Mestakonsernet, og RIAS får støtte og bistand fra konsernets funksjoner inne HR, innkjøp, bærekraft mm. Retningslinjer, rutiner og prosedyrer i konsernet omfatter også RIAS.

Mesta har et viktig samfunnsoppdrag – vi får folk fram, og RIAS bidrar til dette samfunnsoppdrag innenfor Mesta sin Bane- satsning.

For å levere på oppdraget i Mestakonsernet er vi avhengige av dyktige medarbeidere, både internt og hos dem som gjør en jobb på vegne av selskapet. Som en sentral samfunnsaktør har vi et viktig ansvar for å ivareta menneske- og arbeidstakerrettigheter og ta vare på samfunnet og miljøet vi opererer i.

ÅPENHETSLOVEN

Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (§ 1.Lovens formål). For å realisere Åpenhetsloven og bidra til et ansvarlig næringsliv skal Mesta kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan risiko for negativ påvirkning skal håndteres.

ORGANISERING, RETNINGSLINJER OG RUTINER

Som del av Mestakonsernet omfattes RIAS av Mesta sin organisasjon som har ansvaret for innføring og etterlevelse av Åpenhetsloven. I Mesta er dette organisert under Bærekraft, men i tett samspill med Innkjøp og andre relevante deler av Mesta. Mesta har etiske retningslinjer som ligger til grunn for alt vi gjør, som også gjelder for RIAS. Disse gjelder også for våre leverandører. Etiske retningslinjer for innkjøp er basert på anerkjente FN- og ILO-konvensjoner og ligger tilgjengelig på våre hjemmesider.

DELTAGELSE I BRANSJESAMARBEID

Entreprenørforeningen - bygg og anlegg (EBA) har tatt initiativ til å opprette en arbeidsgruppe for standardisering av arbeidet med Åpenhetsloven. I dette ligger det å utvikle maler, prosedyrer, verktøy for risiko- vurdering av verdikjeder samt systemstøtte for opp- følgning av Åpenhetsloven på tvers av bransjen. Dette for å sikre en mer standardisert tilnærming i bransjen. Mesta sitter med representanter fra innkjøp i gruppen, og har innført prosedyren som er tatt frem av EBA.

ETISKE RETNINGSLINJER OG SAMFUNNSANSVAR

Mesta har etiske retningslinjer som også omfatter RIAS. Disse uttrykker selskapets holdninger i møte med kunder, leverandører, kollegaer og øvrige omgivelser. Brudd på de etiske retnings- linjene i selskapet kan få konsekvenser for ansettelsesforholdet. Alle ansatte har varslingsplikt om kritikk- verdige forhold og selskapet har rutiner for ansatte som ønsker å varsle om kritikkverdige forhold. I utgangspunktet skal det varsles internt, men det er også etablert en ekstern varslingsordning. Mesta tar et aktivt samfunnsansvar i hele leverandørkjeden ved at selskapet ved valg av leverandør vurderer både sosiale og miljømessige standarder i tillegg til andre faktorer. Dette tydeliggjøres ytterligere gjennom at Mesta har integrert etiske retningslinjer for innkjøp i standardvilkårene for varekjøp, samt at dette er et av våre kriterier ved valg av leverandører. I innkjøpsavtaler for utenlandsk handel, er Mesta opptatt av etisk handel. Selskapet følger internasjonale lover, traktater og konvensjoner som omhandler sosialt ansvar. Herunder ILOs deklarasjon om grunnleggende prinsipper og rettigheter i arbeid og FNs menneskerettighetskonvensjon.

REVISJONER

Mesta gjennomfører årlig nærmere 150 intern- revisjoner, tillegg til revisjoner fra kunder, samt oppfølgingsrevisjoner som en del av Mesta sine sertifiseringer i ISO 9001, 14001, samt 45001. Etterlevelse av grunnleggende menneskerettigheter og arbeidsforhold er en del av vårt revisjonsregime. Rias er en del av konsernets revisjonsprogram, og det var gjennomført en rekke revisjoner i 2022 for RIAS som selskap.

FAKTISKE KONSEKVENSER OG AVDEKKET RISIKO FOR NEGATIVE KONSEKVENSER

Fra revisjonene i 2022 ble ingen avvik i tilknytning til Åpenhetsloven avdekket, men basert på Mestas vurderinger er det en forhøyet risiko for brudd på arbeidsvilkår innenfor underentreprenører, salt, tekstiler, rekvisita, renhold og IT-tjenester. Spesielt underentreprenører og salt utgjør betydelige i volum for Mesta. For Rias er vurderingene knyttet til underentreprenører og tekstiler spesielt aktuelt.

TILTAK GJENNOMFØRT I 2022 OG PLANLAGTE TILTAK

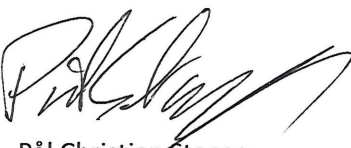
Mesta har etablert rutine for håndtering av Åpenhets- loven, oppdatert standardvilkårenes pkt 16 for varer og pkt 11 for tjenester, samt oppdatert retningslinjene for valg av leverandører. Som del av Mestakonsernet gjelder disse vilkårene også for RIAS. For tildeling av kontrakter er det et ytterligere styrket fokus på menneskerettigheter og å sikre at dette vurderes i forbindelse med anbud. I 2022 gjennomførte Mesta mer enn 150 intern- revisjoner, inkludert revisjon av leverandører, revisjoner initiert av kunder og som en del av Mesta sine ISO-sertifiseringer. Utover revisjonene og bransjesamarbeidet i EBA har Mesta kartlagt konsernets innkjøpsvolum (ca. 3,5 mrd per år) for å følge opp vesentlige leverandører som ikke dekkes gjennom bransjesamarbeidet. Foreløpig prioriteres verdikjeden på høyrisikoprodukter og land. Spesifikt har Mesta gjennom 2022 gjennomført anbudsrunder på verneklær, rekvisita (høyrisiko) og avfall hvor det særlig ble stilt spørsmål rundt Åpenhetsloven i tillegg til flere bærekraftsspørsmål. I tillegg har Mesta gjennomført arbeid på intern aktsomhetsvurdering. Hensikten var å diskutere Mestas egen virksomhet, altså risiko knyttet til brudd på menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold annet enn hva som er dekket gjennom etiske retnings- linjer og arbeid med likestilling og ikke-diskriminering. Deltakere fra HR og verneombud deltok med aksjons- punkter i forhold

til blant annet: Utarbeide mal for forenklet revisjon på lønns og arbeidsvilkår, kartlegging av hvordan BAS-tillegg brukes, sikre oppdaterte arbeidsavtaler, gjennomføre revisjoner og tilsyn hos underentreprenører. Arbeidet fortsetter systematisk i 2023, inkludert en kartlegging av kjøp fra land definert som høyrisikoland av GlobalRightsIndex.

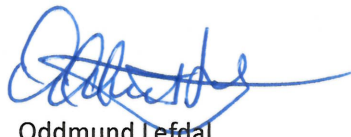
Rail Infrastructure AS, 30. mai 2023

Marianne Bergmann Røren
Styrets leder

Pål Christian Stange
Styremedlem

Oddmund Lefdal
Daglig leder